

УДК- 336.71: 330.14

ЕФЕКТИВНА СТРУКТУРА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

Студ. О. С. Акулініна, гр. МГЗФМ-1-18

Науковий керівник к.е.н., доц. А. О. Дробязко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета – характеристика сутності поняття та структури власного капіталу банку.

Завдання – надання характеристики поняттю капіталу банку та його структури; здійснити аналіз величини та структури власного капіталу банків в Україні; визначити найбільш капіталізовані банки в Україні; надати та обґрунтувати певні шляхи щодо підвищення рівня капіталізації та надійності банківських установ з урахуванням сучасного стану банківської системи України.

Об'єкт дослідження – стан та структура власного капіталу банків в Україні.

Предмет дослідження – механізм формування та використання власного капіталу банками з урахуванням сучасного стану банківської системи України.

Методи та засоби дослідження – методи аналізу, порівнянь, угруповань, спостереження, статистики.

Наукова новизна отриманих результатів визначається наданням та обґрунтуванням певних шляхів щодо підвищення рівня капіталізації та надійності банківських установ з урахуванням сучасного стану банківської системи України.

Практичне значення одержаних результатів – це можливість впровадження запропонованих шляхів щодо підвищення рівня капіталізації у практичну діяльність українських банків з метою підвищення рівня їх фінансової надійності на сучасному банківському ринку України.

Результати дослідження. Визначено, що забезпечення капіталу банків відповідно до потреб економіки – головне завдання для будь-якої банківської системи в умовах глобалізаційних змін. Нарощення рівня капіталізації банків України – одне з головних завдань, що забезпечить стабільність та надійність банківського сектору загалом.

Згідно аналізу думок багатьох науковців можна визначити, що капітал банку – це сукупність власних, залучених і позичених коштів, що перебувають в розпорядженні банку та використовуються ним для формування матеріальних, нематеріальних і фінансових активів в грошовій формі для здійснення своєї діяльності з метою отримання прибутку [1].

Власний капітал є основою формування капіталу банку, він є одним із базових елементів стабільності та надійності, який сформований за рахунок коштів його власників, використовується в процесі здійснення банківської діяльності з метою отримання прибутку, сприяє підвищенню довіри клієнтів до банку в результаті виконання властивих йому функцій (захисної, оперативної, регулювальної) [2].

Структура власного капіталу банку є досить складною, що пов'язане з низкою обставин, а саме – з необхідністю дотримання певних економічних нормативів, потребою у формуванні резервів на випадок непередбачених ситуацій і різних фондів, призначених для реалізації політики розвитку банку. Загалом, власний капітал складається зі статутного капіталу (внесків акціонерів, паїв), резервного капіталу та нерозподіленого прибутку. Він є власністю банку та нагромаджується для уникнення негативних наслідків тимчасового падіння вартості активів, а також для підтримання довіри до банку. Крім того капітал банку складається з суми основного та додаткового капіталу за мінусом відвернень з урахуванням основних засобів [1].

Згідно отриманих даних, було визначено, що темпи зростання регулятивного капіталу і статутного капіталу банків України є нерівномірними.

За підсумками останніх років встановлено, що безумовним лідером за розміром власного капіталу є Приватбанк – 26,50% власного капіталу банківської системи України. На другому місці – Укрексімбанк, яким акумульовано 13737 млн. грн. (13,2% власного капіталу банківської системи України), на третьому місці за розміром власного капіталу – Ощадбанк (7,07% власного капіталу банківської системи). Концентрація власного капіталу у представлений п'ятірці банків становила 56,56% власного капіталу банківської системи України і в порівнянні з 2017 роком зростає на 16,54%.

Висновки. Отже, сьогодні банкам в Україні доводиться функціонувати у доволі складних умовах, викликаних кризою, політичною нестабільністю, війною. Крім цього діяльність обтяжують певні недоліки у фінансовій системі, саме тому аналіз капіталу є важливим питанням, що впливає на успішність та результативність діяльності банків. Перераховані проблеми тягнуть за собою низку наступних, серед яких відсутність досконалої нормативної бази та прозорості у діяльності банків, постійні обмеження та втручання у роботу банків тощо.

Таким чином, для того, щоб вирішити проблему щодо підвищення рівня капіталізації та надійності установ банківської системи України, доцільне:

-поліпшити якість капіталу та забезпечити достатній рівень покриття ним ризиків, що приймаються банками;

-стимулювати залучення власного банківського прибутку для інвестицій у капітал шляхом звільнення від оподаткування частини прибутку кредитних установ, спрямовану на підвищення рівня їх капіталізації, стимулювати інвесторів звільненням від податків на прибуток, який спрямовується на капіталізацію банків;

-стимулювати приплив капіталу у банки за рахунок активного залучення коштів акціонерів, у тому числі портфельних інвесторів;

-з метою уникнення можливого деструктивного впливу міжнародних фінансових потоків на банківську систему України, потрібно встановити економічну межу оптимального впливу зарубіжного капіталу на вітчизняні банки на рівні 40-45% від капіталу усіх банків;

-збільшувати показник адекватності капіталу через консолідацію банківської системи України (консорціумне кредитування, створення банківських об'єднань, злиття банків, їх реорганізація) [3].

Ключові слова: банк, капітал, оцінка, система, надійність, структура.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гайдаржийська О.М., Щепіна Т.Г., Отрошко В.П. Практичні основи аналізу та оцінки капіталу банку – Електронний ресурс. – Режим доступу – www.edu.com.ua.
2. Гудзевич Я.А. Капіталізація банківської системи України – Електронний ресурс. – Режим доступу – www.edu.com.ua.
3. Ларіонова К.Л., Яремчук О.В. Управління формуванням обсягу та ціни власного капіталу банку – Електронний ресурс. – Режим доступу – <http://journals.khnu.km.ua>.
4. Стратегічне планування діяльності банку// „Фінанси України” №4.
5. Спіфанов А.О. Методологічні складові ефективного розвитку банківського сектору економіки України: монографія / А.О. Спіфанов. - Суми : Університетська книга, 2007.
6. Вовчак О. Д. Банківська справа: Навч. посібник / О. Д. Вовчак, Н.М. Руцишин. - Львів : Новий світ-2000, 2008.
7. Стратегічне планування діяльності банку// „Фінанси України” №4.
8. Васюренко О.В. Банківський менеджмент: Посібник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2009.